

VALOKUVA

Kuvaustaito geneissä

Taiteilijaperheen tytär Claire Aho uudisti suomalaisen valokuvauksen.

Maailmanmaine saavutti valokuvaaja **Claire Ahon** vasta eläkeiässä. Marraskuussa hän täyttää 90 vuotta.

Ahon aktiivisimmat kuvausvuodet olivat 1950- ja 60-luvuilla, mutta ensimmäinen kansainvälinen yksityisnäyttely avattiin Lontoossa The Photographers' Galleryssä vasta kaksi vuotta sitten. Nyt Helsingissä on nähtävillä kuuden näyttelyn kokonaisuus Ahon ja kuvatoimisto Aho & Soldanin valokuvista.

Vanhuus on jo tehnyt Claire Ahon, suomalaisen valokuvauksen grand old lady, hau-raaksi. Hänen poikansa **Jussi Brofeldt** avustaa äitiään Suomen-vierailun joka käännteessä. Uusimman näyttelynsä avajaisiin Aho jaksoi kuitenkin Tukholmasta saapua.

"Aina on kiva tulla Suomeen, täällä on paljon ystäviä, onneksi osa vielä elossa", hän kertoo. "Tuntuu hyvältä, kun töistäni järjestetään näyttelyitä – ja Suomen valtion myöntämä taiteilijaeläke on hieno asia. Saan sillä vuokrani maksettua."

CLAIRE AHON ensimmäinen julkaistu valokuva *Aamiaistunti* ilmestyi *Suomen Kuvalehdessä* toukokuussa 1941, kun tekijä oli 15-vuotias. Rollei-kameran sa hän oli saanut isältään jo kymmenvuotiaana. Ahon nuoruuden toimeksiantoihin kuului isoäidin maalausten kuvaaminen arkistoon.

Kirjailija **Juhani Ahon** ja maalari **Venny Soldan-Brofeldtin** pojantytär, valokuvaaja **Heikki Ahon** tytär ja valokuvaaja **Björn Soldanin** veljentytär kertoo saaneensa verenperintönä "kyvyn inspiroitua".

Jussi Brofeldt näkee, että sukulaisten kirjoittaminen, maalaaminen ja valokuvaaminen ovat saman punaisen langan, luovuuden jatkumoa.

"Isoisäni antoi Clairelle kameran käteen, ja sommittelun ja värit hän oppi isoäidiltään", Brofeldt kertoo.

"Olen kuratoinut Akateemisen kirjakaupan näyttelyn. Halusin näyttää, miten samantyyppisellä luovalla silmällä sukulaiseni ovat katsoneet maail-

© ANTON REENPÄÄ

maa. Siinä on jotakin syvää perinnettä, aitoutta."

KUULUISAAN SUKUUNSA rinnastaminen ei häiritse Claire Ahoa. Hänelle sukulaiset ovat "pehmeä patja", jolta hän ponnahtelee. 90-vuotiaan rouvan ilme pehmenee yhä, kun puheeksi tulee hänen isoäitinsä Venny Soldan-Brofeldt.

"Me olimme todella läheisiä. Kouluni oli lähellä Lallukan taiteilijakotia, joten kävin isoäidin luona päivittäin koulun jälkeen juomassa kaakaota. Hän innostutti minua, ja kuuluin hänen suosikkimalleihinsa. Koska olemme syntyneet samana päivänä, juhlimme yhteisiä 18- ja 80-vuotispäiviämme." Parasta isoäidissä oli Ahon

■ **Claire Aho, valokuvauksen grand old lady.**

mielestä huumorintaju. Juhani Ahoa pojantytär ei koskaan tavannut: kirjailija kuoli neljä vuotta ennen Clairen syntymää.

Claire Ahosta tuli isänsä kuvatoimiston jatkaja ja suomalaisen väri- sekä mainosvalokuvauksen uranuurtaja.

Kun häneltä on kysytty, mikä on hämmästyttävän uran salaisuus, vastaus on yksinkertaisesti: "Minä vain otin kuvia." ■

MERI ESKOLA

Claire Aho: Sibeliuksen kuvia Suomesta, Akateemisen kirjakauppa, Helsinki sekä Helsinki-Vantaan lentokenttä 31.12.2015 saakka.

ELOKUVA

Ikuiset egojuhlat

Entourage elokuvaversio ylistää alfaurosta.

Kaikki mikä tulee HBO:lta ei ole kultaa. Menestyksen syrjästä kiinni saavastan näyttelijästä ja hänen kavereistaan kertova *Entourage* -sarja alkoi vuonna 2004. **Doug Ellinin** luomus oli vetävä satiiri Hollywoodin viihdebisneksistä. Kun sarja jatkui vuodesta toiseen, nuorten miesten ha-puilevan uhon koominen käsit-

tely laimeni äijien saippuaoperaiksi.

Neljä vuotta sarjan päättymisen jälkeen hahmoista on tehty leffa, jossa vitsit ovat harvassa. Näyttelijä **Vince (Adrian Grenier)** päättää nyt ryhtyä ohjaajaksi. Kun kallis tuotanto on viittä vaille valmis, teksasilainen rahoittaja epäilee sen olevan huono, ja

© CLAUDETTE BARIUS / WARNER BROS. ENTERTAINMENT INC.

■ **Haley Joel Osment (vas.), Emily Ratajkowski ja Adrian Grenier.**

lähettää tyhmän poikansa kivistelemaan Vinceä ja agentti Ari Goldia. Huolet ovat turhia, sillä Vince on toki tehnyt mestariteoksen.

Entourage on kuvaava elokuva menestyksestä – kaikilla väärillä tavoilla. On luksusta, isoja tissejä ja loputtomia juhlia. Jätkille ongelmia ei tuota se, päästäänkö pukille, vaan se, kuinka eilispäivän sänkykumppaneista, tietenkin malleista, päästään kätevästi eroon. Merkitävä osa naisnäyttelijöistä saa esitellä rintojaan kameralle. Tässä olisi satiirin ainek-

set, mutta lähestymistapa on ihaileva.

Jeremy Pivenin näyttelmä hävytön Gold oli alussa sarjan niljake, mutta nyt hän on kaikista tyypeistä sympatisin. Ilman tätä ristiriitaista, virheitään kohtaavaa hahmoa elokuva olisi sietämätön. Sekään ei ole puolustus, että sarja olisi päätyneet valkokankaalle väärissä käsissä: ohjaaja-käsikirjoittaja on Doug Ellin itse. ■

KALLE KINNUNEN

★★☆☆☆

Entourage elokuvateattereissa.

KIRJA

Oikeuden kevyttä käyntiä

Ian McEwan päästää lukijan helpolla.

Ian McEwanin romaanit ovat ymmärrettävistä syistä suosittuja. Ne etenevät vaivatta ja vaivaavat sopivasti älyä, ovat sivistyneitä, mutta eivät vaadi vaivanäköä avautukseen.

Edellinen päätee myös *Lapsen oikeuteen*.

Perheoikeuden tuomarin Fionan pitkä liitto uhkaa hajota. Aviomies on ilmoittanut hakevansa lämpöä nuoren naisen vartalosta. Fiona on kuulemma viilentänyt vuoteen.

Samaan aikaan sairaalavuoteessa makaa vakavasti sairas 17-vuotias Jehovan todistaja Adam. Poika kieltäytyy uskoonsa vedoten verenvaihdosta, joka todennäköisesti pelastaisi hänen henkensä. Vanhemmat tukevat ratkaisua. Fiona saa tapauksen tuomittavakseen.

Lapsen oikeus tarkoittaa kirjassa lasta oikeuslaitoksen käsittelyssä. Se tarkoittaa myös lapsen oikeutta hyvinvointiin. Välittämättä siitä mitä lapsi tai hänen vanhempansa asiasta ajattelevat. Koska Adam on melkein täysi-ikäinen, hän on lapsi vain juridisesti. Tämä mutkistaa lisää hankalaa tapausta.

McEwan käsittelee pienessä tilassa montaa suurta teemaa ilman ahtauden tuntua: lain ja oikeuden monimutkaista suhdetta, uskonnon ja maallisuuden välistä ristiriitaa, pelastusta ja pelastajan vastuuta, syyllisyyttä ja sovintoa, lahjan ja vastalahjan välistä epäsymmetriaa. Sekä tietenkin Fionan ja miehen-

Ian McEwan: Lapsen oikeus. Suom. Juhani Lindholm. 222 s. Otava 2015.

sä liittoa. Käsitely on joka suhteessa kevyttä.

Etualalle nousee Fionan ja Adamin välinen jännite. Fiona tapaa sairaalassa fyysisesti heikon, hengeltään elinvoimaisen Adamin. Poika alkaa soittaa spontaanisti viulua. Fiona tulee laululla mukaan. Adam edustaa sitä voimaa, jota Fiona itsessään tukahduttaa. Onnistuuko poika murtamaan naisen panssarin?

Asetelma on melko klišeinen.

Loppuratkaisu taas on ennalta-arvattavasti traaginen, mutta ei lopulta toivoton.

McEwan kuljettaa lukijaa viihdyttävästi ja turvallisesti. Lukijalla on matkallaan paljon nähtävää, eikä häntä satuteta liian vaikealla moraalilla pohdinnalla. ■

HERMAN RAIVIO